

Advies van de bezwaarschriftencommissie inzake het bezwaar tegen het besluit van 26 april 2018 (kenmerk 3580397) tot verlening van een omgevingsvergunning voor het plaatsen van een geldautomaat in de voorgevel van het gebouw Nieuwe Hoogstraat 13M met behoud van de winkelfunctie.

Amsterdam, 18 december 2018

Aan het dagelijks bestuur van het stadsdeel Centrum,

1. Inleiding

Op 2 april 2018 heeft de [REDACTED] namens Euronet 360 Finance Limited, Netherlands branch (hierna te noemen: vergunninghouder) een aanvraag ingediend om een omgevingsvergunning voor het plaatsen van een ATM geldautomaat in de gevel van het gebouw Nieuwe Hoogstraat [REDACTED] te Amsterdam.

Bij besluit, verzonden 26 april 2018, heeft u aan vergunninghouder de aangevraagde omgevingsvergunning (hierna: het bestreden besluit) verleend.

Bij brief van 7 juni 2018 heeft [REDACTED] namens de BIZ van Dam tot Stopera (hierna te noemen: bezwaarde 001) een pro forma bezwaarschrift ingediend tegen het bestreden besluit. Bij brief van 21 juni 2018 zijn de gronden van het bezwaar ingediend. Bij brief van 7 juni 2018 heeft [REDACTED] (hierna te noemen: bezwaarde 002) een bezwaarschrift ingediend tegen het bestreden besluit. Dit bezwaarschrift is medeondertekend door 13 buurtbewoners. Bij brief van 7 juni 2018 heeft [REDACTED] namens de Stichting Stadgenoot een pro forma bezwaarschrift ingediend tegen het bestreden besluit. De gronden van het bezwaar zijn ingediend door gemachtigde [REDACTED] (hierna te noemen: bezwaarde 003) bij brief van 22 juni 2018.

Bij brief van 7 juni 2018 heeft [REDACTED] namens de Hoofdvereniging van Eigenaars Nieuwe Hoogstraat [REDACTED] en de Vereniging van Eigenaars Nieuwe Hoogstraat [REDACTED] (hierna te noemen: bezwaarde 004) een bezwaarschrift ingediend. Bezwaarde 001, 002, 003 en 004 worden gezamenlijk genoemd bezwaarden. Wanneer de leesbaarheid dit vereist zal specifiek worden verwezen naar één van de bezwaarden.

De bezwaren zijn behandeld op de hoorzitting van de bezwaarschriftencommissie van 22 november 2018.

2. De bezwaren

In het bezwaarschrift wordt, samengevat, het volgende aangevoerd:

Bezwaarde 001

- Bezwaarde 001 heeft bezwaar tegen het plaatsen van een ATM in een raam/gevel, aangezien dit als ongewenste zuiver toeristische invulling wordt gezien;
- Er is niet onderzocht of deze plaatsing in strijd is met veiligheidseisen, reclamerichtlijnen, het bestemmingsplan, het gewenste straatbeeld, de sociale cohesie, het woon- en leefklimaat, het voorbereidingsbesluit en het nieuwe ontwerpbestemmingsplan;
- Een ATM-machine in het raam van een winkelpand is een nieuw fenomeen, maar naar de mening van bezwaarde niet meer dan een variant op of een opvolger van een geldwisselkantoor. Bezwaarde is daarom van mening dat deze ATM niet in het straatbeeld past en op grond van strijd met het bestemmingsplan niet toegestaan zou moeten worden;
- Volgens bezwaarde is sprake van strijd met de Welstandsnota en aantasting van het straatbeeld waar normaliter zo streng op wordt gehandhaafd;

- De aanvraag is ingediend door Euronet, een zuiver commerciële en op winst gerichte instelling. De plaatsing van een ATM in het raam dient als reclame-uiting om meer te verkopen en meer omzet te genereren;
- Dat een partij die niet huurder is van een winkelruimte op eigen naam een omgevingsvergunning aanvraagt en ontvangt had nader onderzocht moeten worden;
- Een ATM is een winkel in een winkel, een commerciële shop-in-shop. De winkeliers begrijpen niet waarom alle ATM-borden dan wel borden die zowel een eigen reclametekst van de ondernemer weergeven als ook de letters ATM in zo korte tijd zijn opgehangen, terwijl twintig uniforme uithangborden meer dan twee jaar overleg en onderhandeling vereisten;
- Er is sprake van een niet toegestane dubbele dan wel driedubbele reclame uiting;
- Bij het aanvragen en beoordelen van de omgevingsvergunning had getoetst moeten worden of de veiligheid bij het plaatsen van een ATM-machine in het geding is;
- Bezwaarde en de bewoners in de binnenstad vinden deze ontwikkeling onwenselijk en niet goed voor de straat, het woon- en leefklimaat en de sociale cohesie;
- De reden waarom in de binnenstad steeds meer ATM's komen is niet om de Nederlandse bezoekers of de Amsterdammer te accommoderen. Geen Nederlander weet waar de letters ATM voor staan (Automated Teller Machine). De ATM's zijn zuiver bedoeld voor de buitenlandse toerist;
- Een dergelijke toeristische 'consument verzorgende dienstverlening' voorziening moet onder de werkingssfeer van het voorbereidingsbesluit vallen. In elk geval valt het onder 'toeristische dienstverlening', zoals in het nieuwe ontwerpbestemmingsplan 'Winkeldiversiteit Centrum' uitdrukkelijk wordt verboden in de Nieuwe Hoogstraat;
- De Hoogstraten zijn uitverkoren om als proeftuin te dienen voor de uitvoering van het voorbereidingsbesluit en er is daarnaast onlangs een convenant getekend. Zaken als een louter toeristische toevoeging in de vorm van een ATM-machine in de voorgevel moeten we niet willen voor de Hoogstraten;
- Is de ATM een winkeluitstalling, is er sprake van een open pui verkoop dan wel loketverkoop bij het pinnen aan een raam? Is er sprake van een onderhuursituatie? Is een ATM- machine een reclamebord, is het één met het raam en mag er op grond daarvan reclame voor de ATM worden gemaakt? Aangezien in de Nieuwe Hoogstraat speciale regels gelden voor winkeluitstallingen en reclameborden (Winkeluitstallingsreglement 2008) zou een eenduidige uitspraak hierover zeer op zijn plaats zijn;
- Bezwaarde verzoekt om herroeping, meer algemeen om de ongewenste neveneffecten van ATM's te onderzoeken, dan wel de omgevingsvergunning in te trekken op grond van zwaarwegende belangen zoals onder meer de veiligheid van de omwonenden en de buurt en het woon- en leefklimaat.

Bezwaarde 002

- Bezwaarde voelt zich niet meer veilig uit angst voor een plofkraak;
- De omgevingsvergunning is op een leugenachtige en oneerlijke manier verkregen. Bezwaarde hoopt dat daardoor het besluit van 26 april 2018 niet zal gelden;
- Bezwaarde vraagt zich af hoe het mogelijk is een vergunning te verlenen zonder de schriftelijke toestemming van de bewoners van het pand en zonder gedachten over de veiligheid van de bewoners en de omgeving;

Bezwaarde 003

- Stadgenoot verhuurt haar bedrijfsruimten bij voorkeur niet aan ondernemingen die zich hoofdzakelijk richten op dagjesmensen en toeristen. Stadgenoot investeert fors in de uiterlijke kwaliteit van de Hoogstraten, onder meer door samen met de BIZ Vereniging van Dam tot Stopera te komen tot een eenduidige, hoogwaardige gevelreclame voor de verschillende bedrijfspanden;
- Stadgenoot is partner bij het Convenant Hoogstraten Diversiteitsaanpak (het Convenant) en is teleurgesteld dat anderhalve maand na medeondertekening van het Convenant door

- het College omgevingsvergunning wordt verleend voor plaatsing van een op dagjesmensen en toeristen gerichte geldautomaat met een laagwaardige uitstraling;
- Ten onrechte is geconcludeerd dat dat het bouwplan voor de geldautomaat in overeenstemming is met de gebruiksbepalingen van het vigerende bestemmingsplan 'Nieuwmarkt'. Een geldautomaat kwalificeert niet als 'detailhandel', zoals gedefinieerd in artikel 1.28 van de planregels, nu bij een geldautomaat op geen enkele wijze sprake is van het te koop aanbieden van goederen;
 - Stadgenoot acht twijfelachtig of Euronet 360 Finance Limited, Netherlands Branch kan worden aangemerkt als een ambachtelijk of dienstverlenend bedrijf zoals gedefinieerd onder 'consumentverzorgende dienstverlening';
 - Het bouwplan is in elk geval in strijd met het ontwerpbestemmingsplan 'Winkeldiversiteit Centrum'. In artikel 21A.1.2 staat: 'Ter plaatse van het gebied dat op de Kaart met straten is aangegeven die als bijlage 1 bij deze regels is gevoegd, is het verboden gronden en bouwwerken te gebruiken ten behoeve van een toeristenwinkel, toeristische dienstverlening, kantoor met baliefunctie gericht op toeristen, eetwinkel en een voorziening gericht op entertainment';
 - Onder 'toeristische dienstverlening' wordt verstaan 'vestigingen voor consumentverzorgende dienstverlening die zich blijken hun reclame-uiting, presentatie, aanbod, assortiment en/of bedrijfsvoering richten op dagjesmensen en/of toeristen';
 - Het gaat bij deze geldautomaat om een vorm van 'toeristische dienstverlening'. Bij deze kwalificatie is het volgende van belang: **a.** De geldautomaat is gevestigd midden in het door toeristen en dagjesmensen drukstbezochte deel van de binnenstad **b.** De geldautomaat wordt aangeprezen in het Engels als ATM, Automated Teller Machine, een begrip dat geen betekenis of gevoelswaarde heeft in het Nederlands, maar in Engelstalige landen gebruikelijk is **c.** er is naar het oordeel van Stadgenoot sprake van schreeuwerige reclamemiddelen **d.** In de Hoogstraten zijn al diverse bankautomaten gevestigd zodat de markt hiervoor verzadigd is. De ATM bankautomaten worden vrijwel allemaal gevestigd in het toeristisch gebied van Amsterdam. Er zijn al 4 ATM bankautomaten (nrs: 13, 13M, 26 en 48) in de Nieuwe Hoogstraat (<http://www.mastercard.us/en-us/consumers/get-support/locate-an-atm.html>) **e.** Het verdienmodel achter de ATM bankautomaat is gebaseerd op de provisie en wisselkoersverschillen die buitenlanders betalen bij geldopname;
 - In paragraaf 1.2.3 van de plantoelichting ontwerpbestemmingsplan 'Winkeldiversiteit Centrum' wordt onder meer het volgende opgemerkt: 'Ter toelichting op het begrip toeristische dienstverlening dient het volgende. Net als de toeristenwinkel, zijn ook vestigingen voor consumentverzorgende dienstverlening gelegen in de drukbezochte toeristische delen van de stad. Zij gebruiken eveneens vaak opvallende reclamemiddelen, communiceren grotendeels in vreemde talen en kennen weinig tot geen klantenbinding. Meer specifiek kenmerken deze vestigingen zich door het leveren van goederen en diensten direct aan dagjesmensen en/of toeristen ten behoeve en ter ondersteuning van de vrije tijdsbesteding en het recreatieve verblijf in Amsterdam. Onder dagjesmensen en toeristen worden ook bij deze begripsomschrijving verstaan mensen die niet werken en/of wonen in Amsterdam, maar die als vrijetijdsbesteding gebruikmaken van de recreatieve en toeristische mogelijkheden van de stad, en al dan niet in de stad overnachten';
 - De bankautomaat kwalificeert als 'toeristische dienstverlening' die in strijd is met het ontwerpbestemmingsplan. Dat betekent dat het College niet bevoegd was de aanhoudingsplicht te doorbreken, maar in plaats daarvan de vergunningaanvraag had moeten aanhouden;
 - Stadgenoot is verbaasd dat het project zou voldoen aan de redelijke eisen van welstand. Na een langlopend traject is een positief welstandsadvies ontvangen voor de gestandaardiseerde gevelreclame voor de gehele Oude en Nieuwe Hoogstraat, terwijl het bouwplan voor de bankautomaat - inclusief schreeuwerige reclame- kennelijk zonder meer akkoord is bevonden;

- Het vergunde bouwplan voor de geldautomaat inclusief reclamemiddelen sluit op geen enkele manier aan bij het welstandscriterium *'herstel in of naar de oorspronkelijke karakteristiek met gebruik van oorspronkelijke materialen en detaillering (wijze van uitvoeren in overleg)'*;
- Volgens Stadsgenoot heeft het College de aangevraagde omgevingsvergunning ten onrechte verleend zonder eerst een Bibob-toetst uit te voeren;
- Stadgenoot spreekt haar zorgen uit over de veiligheid voor haar huurders en vastgoed. Stadgenoot vreest grote veiligheidsrisico's van een plofkraak met een explosief op korte afstand van een gasleiding;

Bezwaarde 004

- Voor iedere wijziging of verbouwing van deze aard is toestemming van de Vereniging van eigenaars benodigd. Deze toestemming is door de eigenaar van het betreffende appartementsrecht niet aangevraagd en ook niet door de VvE verleend.

3. Hoorzitting

Het bezwaar is behandeld op de hoorzitting van de bezwaarschriftencommissie van 22 november 2018, in aanwezigheid van de bezwaardes [REDACTED]

Vergunninghouder was afwezig. Uw bestuur werd vertegenwoordigd door [REDACTED]. Tevens was [REDACTED] aanwezig, winkelier op het adres Nieuwe Hoogstraat [REDACTED]. De bezwaarschriftencommissie bestond uit de [REDACTED] als voorzitter en [REDACTED] als secretaris. Van de hoorzitting is een geluidsopname gemaakt en deze is op verzoek beschikbaar.

4. Reactie namens het college

Het college is van mening dat het hier een zogenaamde gebonden beschikking betreft. De aanvraag past binnen het geldende bestemmingsplan, voldoet aan redelijk eisen van Welstand en het bouwplan voldoet aan het Bouwbesluit 2012 en de Bouwverordening. De geldautomaat is een onderdeel van de winkelfunctie/detailhandel en wordt gezien als een vorm van 'consument verzorgende dienstverlening'. De geldautomaat is niet te betreden, het is geen toegankelijke ruimte. Hierdoor wijzigt het gebruik c.q. de bestemming van het gebouw (begane grondvloer) niet. Naar aanleiding van de bezwaarschriften is nader advies gevraagd aan de Strategisch Adviseur van de RVE Ruimte en Duurzaamheid:

Consumentverzorgende dienstverlening en detailhandel zijn één categorie. Waar het een mag, mag ook het ander, omdat de ruimtelijke uitstraling vergelijkbaar is.

Het een gaat om verkoop van goederen en het ander om het aanbieden van diensten, allebei aan consumenten. Hoewel bij Consument verzorgende dienstverlening meestal wordt gedacht aan klassieke voorbeelden als de kapper en de schoenmaker, is ook het bieden van de mogelijkheid om geld uit een automaat te halen een vorm van dienstverlening aan consumenten.

Welstand:

Adviezen van de gemandateerde van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit worden nooit gepubliceerd op de website van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Relatief kleine bouwplannen kunnen door de gemandateerde van de commissie worden afgedaan tijdens het wekelijkse maandag-overleg. Bij dit overleg zijn aanwezig een vertegenwoordiger van het stadsdeel Centrum, de secretaris van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en een vertegenwoordiger van Monumentencommissie. Tijdens dit overleg worden de bouwplannen getoetst aan de welstandsnota 'De Schoonheid van Amsterdam 2016' en de overige beleidsregels. De commissie is bij dit bouwplan van mening dat het plan niet in strijd is met redelijke van welstand, de automaat is voldoende ondergeschikt en de pui is nog voldoende 'open'. Het

bouwplan voldoet aan Hoofdstuk 6, onderdeel 4 van de welstandsnota waarin de toetsingscriteria staan genoemd.

De welstandscriteria uit de nota:

De automaat voldoet aan de beleidsrichtlijnen uit hoofdstuk 6, onderdeel 4 (gevelwijzigingen) van de Welstandsnota.

Geldautomaten

- *plaatsing van geldautomaten mag niet leiden tot een (vrijwel) geheel gesloten plint*
- *een winkelpui of andere publieksfunctie niet uitsluitend vervangen door een of meer geldautomaten*
- *de onderste bouwlaag blijft bruikbaar voor winkels of andere publieksfuncties*
- *perceelsbreedte minstens 5,00 m*
- *breedte van de automaat niet meer dan een kwart van de gevelbreedte met een maximum van 8,00 m (en alleen als de rest van de gevel geen gesloten functie bevat)*
- *op minstens tien meter afstand van hoeken van straten, stegen en grachten*

Bibob Toets:

Op deze aanvraag is inderdaad de Wet bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) van toepassing. Per abuis is dit niet opgenomen in dit besluit. Deze Bibob toets heeft reeds plaatsgevonden. De beoordeling vormt geen belemmering voor het verlenen van de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen. Bij de omgevingsvergunningen voor de Rozengracht 12H (OLOnr. 3639689) en Waterlooplein 317 (OLOnr. 3670545) heeft deze Bibob beoordeling plaatsgevonden.

Zorgen over veiligheid:

De aanvraag betreft een zogenaamde gebonden beschikking. Een eventuele plofkraak is geen toetsingskader vanuit de Wabo. Het is aan de vergunninghouder om privaatrechtelijk de veiligheidsaspecten in acht te nemen en eventueel de noodzakelijke maatregelen te treffen (door camera's, preventiemaatregelen, detectiemogelijkheden en vroegtijdige versterking van criminel en die een poging doen de geldautomaat aan te vallen). Tevens zijn ploffkraken een landelijk probleem dat niet op individueel niveau is op te lossen.

Toestemming VvE:

Dit is een privaatrechtelijke aangelegenheid. Dit zal onderling, tussen eigenaren en bewoners, met elkaar moeten worden afgestemd.

Conclusie:

Het college acht de bezwaren ongegrond en vraagt de bezwaarschriftencommissie het bestreden besluit in stand te houden.

5. Juridisch kader

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Artikel 2.1

1 Het is verboden zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit:

- a. het bouwen van een bouwwerk,
- (..)

Artikel 3.3

1 Indien de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a of b, houdt het bevoegd gezag, in afwijking van artikel 3.9, eerste lid, onderscheidenlijk artikel 3.18 van de Algemene wet bestuursrecht, de beslissing aan, indien er geen grond is de vergunning te weigeren maar voor het gebied waarin de activiteit zal worden verricht vóór de dag van ontvangst van de aanvraag:

- a. een voorbereidingsbesluit in werking is getreden;

- b. een bestemmingsplan in ontwerp ter inzage is gelegd;
(..)

Bestemmingsplan 'Nieuwmarkt'

Artikel 3 Centrum - 2

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Centrum - 2' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. wonen, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 3.5.1 en 3.5.15;
b. kantoren, met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.5.3;

(..)

g. -detailhandel, met inbegrip van een mengformule, met uitzondering van smartshops, minisupermarkten, souvenirwinkels, headshops, seedshops en growshops, tenzij op de verbeelding nader aangeduid en met inachtneming van artikel 3.5.6
-consumentverzorgende dienstverlening, met inbegrip van een mengformule, met uitzondering van geldwisselkantoren, telefoneerinrichtingen en massagesalons, tenzij op de verbeelding aangeduid en met inachtneming van artikel 3.5.6;

(..)

1.25 consumentverzorgende dienstverlening:

een ambachtelijk c.q. dienstverlenend bedrijf dat zijn goederen en diensten rechtstreeks levert aan de consument, zoals een goudsmid, schoenmaker, kapper, videotheek en dergelijke;

1.28 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit waaronder grootschalige detailhandel, volumineuze detailhandel, tuincentrum en supermarkt worden begrepen;

Bestemmingsplan 'Winkeldiversiteit Centrum'

Toeristenwinkel:

vormen van detailhandel die zich blijkens hun reclame-uiting, presentatie, assortiment en/of bedrijfsvoering richten op dagjesmensen en/of toeristen, niet zijnde een souvenirwinkel;

Toeristische dienstverlening:

vestigingen voor consumentverzorgende dienstverlening die zich blijkens hun reclame-uiting, presentatie, aanbod, assortiment en/of bedrijfsvoering richten op dagjesmensen en/of toeristen;

Kantoor met baliefunctie gericht op toeristen:

kantoren met baliefunctie, die zich blijkens hun reclame-uiting, presentatie, aanbod en/of bedrijfsvoering richten op dagjesmensen en/of toeristen;

21A.1.2 Gebruiksvormen

Ter plaatse van het gebied dat op de Kaart met straten is aangegeven die als bijlage 1 bij deze regels is gevoegd, is het verboden gronden en bouwwerken te gebruiken ten behoeve van een toeristenwinkel, toeristische dienstverlening, kantoor met baliefunctie gericht op toeristen, eetwinkel en een voorziening gericht op entertainment.

Welstandsnota 'De Schoonheid van Amsterdam'

Geldautomaten

- plaatsing van geldautomaten mag niet leiden tot een (vrijwel) geheel gesloten plint
- Voor de Binnenstad geldt ook:
 - een winkelpui of andere publieksfunctie niet uitsluitend vervangen door een of meer geldautomaten

- de onderste bouwlaag blijft bruikbaar voor winkels of andere publieksfuncties
- perceelsbreedte minstens 5,00 m
- breedte van de automaat niet meer dan een kwart van de gevelbreedte met een maximum van 8,00 m (en alleen als de rest van de gevel geen gesloten functie bevat)
- op minstens 10,00 m afstand van hoeken van straten, stegen en grachten

Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Artikel 7:15, tweede lid, van de Awb bepaalt dat het bestuursorgaan op verzoek van de belanghebbende de kosten vergoedt die de belanghebbende in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken, voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid.

6. Overwegingen van de commissie

Ontvankelijkheid

De commissie overweegt dat de bezwaarschriften binnen de daarvoor geldende termijn zijn ingediend en dat bezwaarden belanghebbend zijn bij het bestreden besluit. De bezwaarschriften zijn naar het oordeel van de commissie voldoende gemotiveerd. Ook overigens is voldaan aan de wettelijke eisen om het bezwaar inhoudelijk te kunnen behandelen. De commissie acht de bezwaarschriften ontvankelijk.

Bestemmingsplan

Bezwaarden en het college verschillen van mening over de vraag of het plaatsen van de geldautomaat in de winkelpui van het gebouw Nieuwe Hoogstraat 13 M in strijd is met de bepalingen uit het geldende bestemmingsplan 'Nieuwmarkt'. Het bouwproject is gesitueerd op gronden met de bestemming 'Centrum-2'. Ingevolge het bepaalde in artikel 3.1 van de planregels zijn de voor 'Centrum - 2' aangewezen gronden onder meer bestemd voor:

- g. -detailhandel, met inbegrip van een mengformule, met uitzondering van smartshops, minisupermarkten, souvenirwinkels, headshops, seedshops en growshops, tenzij op de verbeelding nader aangeduid en met inachtneming van artikel 3.5.6
- consumentverzorgende dienstverlening, met inbegrip van een mengformule, met uitzondering van geldwisselkantoren, telefoneerinrichtingen en massagesalons, tenzij op de verbeelding aangeduid en met inachtneming van artikel 3.5.6.

U ziet de geldautomaat als onderdeel van de winkelfunctie/detailhandel en een vorm van 'consument verzorgende dienstverlening'. De geldautomaat is niet te betreden, het is geen toegankelijke ruimte. Hierdoor wijzigt het gebruik c.q. de bestemming van het gebouw (begane grondvloer) niet. Uw adviseur van de RVE Ruimte en Duurzaamheid geeft aan dat de ruimtelijke uitstraling van consumentverzorgende dienstverlening en detailhandel vergelijkbaar is. Detailhandel ziet op de verkoop van goederen, consumentverzorgende dienstverlening op het aanbieden van diensten, allebei aan consumenten. Het bieden van de mogelijkheid om geld uit een automaat te halen is volgens u een vorm van dienstverlening aan consumenten.

De commissie onderschrijft uw opvatting dat geld pinnen bij een geldautomaat een vorm van dienstverlening aan consumenten is. Derhalve is geen sprake van strijdigheid met enige bepaling uit het geldende bestemmingsplan 'Nieuwmarkt'.

Op 8 maart 2018 is het ontwerpbestemmingsplan 'Winkeldiversiteit Centrum' ten inzage gelegd. De aanvraag onder aanvraagnummer 3580397 is op 2 april 2018 ingediend. Op 18 juli 2018 is dit bestemmingsplan vastgesteld, het bestemmingsplan is op 17 september 2018 in werking getreden maar is nog niet onherroepelijk. Het bestemmingsplan heeft tot doel de winkeldiversiteit niet verder te laten afnemen.

In artikel 21A.1.2 van het bestemmingsplan 'Winkeldiversiteit Centrum' is bepaald dat het in de Nieuwe Hoogstraat verboden is gronden en bouwwerken te gebruiken ten behoeve van een toeristenwinkel, toeristische dienstverlening, kantoor met baliefunctie gericht op toeristen, eetwinkel en een voorziening gericht op entertainment.

De geldautomaat is een vorm van consument verzorgende dienstverlening. De vraag die beantwoord moet worden is of deze consument verzorgende dienstverlening ook toeristische dienstverlening betreft. Deze vraag is relevant, aangezien bij een positieve beantwoording daarvan sprake is van strijd met het (ontwerp)bestemmingsplan 'Winkeldiversiteit Centrum'. Bij strijd met het ontwerpbestemmingsplan had de aanvraag aangehouden had moeten worden en thans, door het inwerking treden van het bestemmingsplan, geweigerd.

Onder toeristische dienstverlening wordt verstaan: vestigingen voor consumentverzorgende dienstverlening die zich blijkens hun reclame-uiting, presentatie, aanbod, assortiment en/of bedrijfsvoering richten op dagjesmensen en/of toeristen.

Naar het oordeel van de commissie is de geldautomaat waarvoor u een omgevingsvergunning hebt verleend gericht op toeristen.

Boven de geldautomaat staat ATM, dat is de afkorting voor 'Automated Teller Machine'. De ATM is van Euronet 360 Finance Limited, onderdeel van Euronet Worldwide. Dit bedrijf is een in Leawood Kansas (USA) gevestigde aanbieder van elektronische betalingssystemen waaronder ATMs.

Op de website van Euronet Software Solutions (onderdeel van Euronet Worldwide) staat: *'Supporting virtually all issuer currencies, and available with the Visa and MasterCard networks, Euronet's Dynamic Currency Conversion (DCC) Solution offers acquirers and ATM deployers a new revenue stream by offering a service that is desired and appreciated by the traveling public and foreign consumers. Made available through ATM, POS and ecommerce touch points, Euronet's DCC Solution allows acquirers to offer currency exchange services to consumers who use foreign-issued debit or credit cards. With DCC, acquirers can expand their reach, appeal to global consumers, drive more traffic to targeted touch points and set their own rate of exchange. The margin on the exchange rate provides acquirers with additional revenue on top of interchange fees. For consumers, Euronet's DCC Solution is all about choice, transparency, peace of mind and convenience. Euronet's DCC Solution allows consumers to choose between completing their transactions in the local currency or in their home currency. When the consumer selects their home currency, our solution eliminates issuer add-on foreign exchange charges, enabling the consumer to know the precise currency exchange rates and the total cost of the transaction. Conducting transactions abroad, and trying to calculate and compare exchange rates, can be time-consuming, daunting and confusing for many consumers. The transparency of Euronet's DCC offer provides the consumer with comfort in knowing exactly how much their account will be debited for the transaction'.*

Naar het oordeel van de commissie onderschrijft het bovenstaande de bezwaargrond van bezwaarde 003 dat het verdienmodel achter de ATM van Euronet Worldwide is gelegen in het vaststellen van wisselkoersen plus de provisie die buitenlanders betalen bij een geldopname uit de ATM. In het artikel van De Telegraaf van 25 oktober 2017 waar bezwaarde 003 op wijst staat: *Euronet, een van de grootste exploitanten van deze ATM's, verdient door het vaststellen van wisselkoersen plus de provisie die betaald wordt op de geldopname.*

En korte inventarisatie van reissites bevestigt dat via ATM's van Euronet verdiend wordt aan wisselkoersen.

Gelet hierop, gelet op de reclame-uiting en het display van de geldautomaat in de Engelse taal en gelet op de situering van de ATM in een straat waar veelvuldig dagjesmensen en toeristen

aanwezig zijn, maakt dat de commissie tot het oordeel komt dat deze ATM zich richt op toeristische dienstverlening. De commissie vindt steun in haar opvatting in de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 23 januari 2018 (ECLI:NL:RBAMS:2018:294) rechtsoverweging 52.

Het bestreden besluit dateert van 26 april 2018. Ingevolge het bepaalde in artikel 3.3, eerste lid, onder b van de Wabo had u de aanvraag moeten aanhouden. Op 18 juli 2018 is het bestemmingsplan 'Winkeldiversiteit Centrum' vastgesteld en op 17 september 2018 in werking getreden. Gelet op het feit dat een heroverweging ex nunc (met inachtneming van de omstandigheden die gelden bij het nemen van de beslissing op bezwaar) dient te geschieden moet de omgevingsvergunning thans worden geweigerd, tenzij aanleiding bestaat toestemming te verlenen om af te wijken van het bestemmingsplan.

Gelet op het feit dat het bestemmingsplan 'Winkeldiversiteit Centrum' recent in werking is getreden, ziet de commissie geen ruimtelijke argumenten om ten bate van deze geldautomaat medewerking te verlenen aan een afwijking van het bestemmingsplan. De commissie constateert daarnaast dat geen sprake is van een beleid, waarop een dergelijke afwijking gebaseerd zou kunnen worden.

Gelet op het voorgaande, is de commissie van oordeel dat de omgevingsvergunning in heroverweging geweigerd moet worden. Gelet hierop behoeven de privaatrechtelijke bezwaren die zien op de veiligheid, de toestemming bewoners en toestemming van de VvE geen nadere bespreking.

Welstand

Het bouwproject is op 16 april 2018 voorgelegd aan de gemandateerde Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Geadviseerd werd: *Akkoord De automaat is voldoende ondergeschikt en de pui is nog voldoende open.*

In de Welstandsnota 'De Schoonheid van Amsterdam' 2016 herziening april 2018 staat in hoofdstuk 6 over geldautomaten dat:

- plaatsing van geldautomaten mag niet leiden tot een (vrijwel) geheel gesloten plint
- Voor de Binnenstad geldt ook:
 - een winkelpui of andere publieksfunctie niet uitsluitend vervangen door een of meer geldautomaten
 - de onderste bouwlaag blijft bruikbaar voor winkels of andere publieksfuncties
 - perceelsbreedte minstens 5,00 m
 - breedte van de automaat niet meer dan een kwart van de gevelbreedte met een maximum van 8,00 m (en alleen als de rest van de gevel geen gesloten functie bevat)
 - op minstens 10,00 m afstand van hoeken van straten, stegen en grachten

Ingevolge vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) mag u een advies van de welstandsc commissie in beginsel overnemen. In haar uitspraak van 26 september 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:3118) overweegt de Afdeling als volgt: 'Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 3 oktober 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX8987) mag het college, hoewel het niet aan een welstandsadvis is gebonden en de verantwoordelijkheid voor welstandstoetsing bij hem berust, aan het advies in beginsel doorslaggevende betekenis toekennen. Tenzij het advies naar inhoud of wijze van totstandkoming zodanige gebreken vertoont dat het college dit niet - of niet zonder meer - aan zijn oordeel omtrent de welstand ten grondslag heeft mogen leggen, behoeft het overnemen van een welstandsadvis in beginsel geen nadere toelichting. Dit is anders indien de aanvrager of een derde-belanghebbende een advies overlegt van een andere deskundig te achten persoon of instantie dan wel gemotiveerd aanvoert dat het welstandsadvis in strijd is met de volgens de welstandsnota geldende criteria. Ook laatstgenoemde omstandigheid kan aanleiding geven tot het oordeel dat het besluit van het college in strijd is met artikel 2.10, eerste lid, aanhef en onder d, van de Wabo of niet berust op een deugdelijke motivering'.

Volgens bezwaarde 001 en 003 is het bouwplan strijdig met de welstandscriteria en is sprake van een aantasting van het straatbeeld waar normaliter zo streng op wordt gehandhaafd. Bezwaarde 001 en 003 vragen zich af waarom alle ATM borden dan wel borden die zowel een eigen reclametekst van de ondernemer weergeven als ook de letters ATM in zo korte tijd zijn opgehangen, terwijl twintig uniforme uithangborden meer dan twee jaar overleg en onderhandeling vereiste. Bezwaarde 001 vraagt zicht tevens af of een ATM machine een reclamebord is of één is met het raam. Bezwaarde 003 geeft aan dat de geldautomaat inclusief reclamemiddelen op geen enkele manier aansluit bij het welstandscriterium *'herstel in of naar de oorspronkelijke karakteristiek met gebruik van oorspronkelijke materialen en detaillering (wijze van uitvoeren in overleg)*.

De commissie begrijpt dat de welstandscommissie getoetst heeft aan de Welstandsnota 'De Schoonheid van Amsterdam' 2016 herziening april 2018 hoofdstuk 6 meer specifiek de paragraaf over geldautomaten.

Net als bezwaarde 001 en 003 vraagt de commissie zich af of de reclame die voor de ATM wordt gemaakt in overeenstemming is met de bepalingen uit de Welstandsnota. Hoewel het bestreden besluit niet ziet op het uithangbord waarop naast Textiles & Souvenirs ook ATM staat, heeft de geldautomaat zelf ook een verlichte reclametekst ATM, in de geel met blauwe kleur die Euronet daarvoor standaard gebruikt. In Hoofdstuk 7 van de Welstandsnota staat over reclame op of onmiddellijk achter het raam: a. bestaat uit één onverlichte tekst in losse letters van maximaal 0,60 m hoog.

De commissie is van oordeel dat in het welstandsadvies gemotiveerd had dienen te worden, waarom de geldautomaat inclusief reclamemiddelen aansluit bij het welstandscriterium *'herstel in of naar de oorspronkelijke karakteristiek met gebruik van oorspronkelijke materialen en detaillering (wijze van uitvoeren in overleg)* en *bestaat uit één onverlichte tekst in losse letters van maximaal 0,60 m hoog*. Gelet op het voorgaande overweegt de commissie ten overvloede dat u het welstandsadvies in zijn huidige vorm niet zonder meer aan uw oordeel omtrent de welstandelijke aanvaardbaarheid van de ATM ten grondslag had mogen leggen.

Bibob

U heeft aangegeven dat een positief advies op grond van de Wet Bibob per abuis niet is opgenomen in het bestreden besluit. Met u is de commissie van oordeel dat de 'Bibob-toets' heeft plaatsgevonden. Bij de omgevingsvergunningen verleend op 15 oktober 2018 eveneens aan Euronet 360 Finance Limited OLn timer. 3639689 en OLn timer. 3670545 heeft deze Bibob beoordeling plaatsgevonden.

In deze omgevingsvergunningen staat:

'Integriteit (artikel 2.20 Wabo in samenhang met artikel 3 Wet Bibob)

Positief advies Wet Bibob

Op de aanvraag is de Wet bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) van toepassing. De beoordeling vormt geen belemmering voor het verlenen van de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen'.

Eveneens ten overvloede overweegt de commissie dat de Bibob-beoordeling geen belemmering vormt voor het verlenen van de aangevraagde omgevingsvergunning.

7. Conclusie

Gelet op het voorgaande is de commissie van oordeel dat u het bestreden besluit van

26 april 2018 (kenmerk 3580397) in heroverweging dient te herroepen. Voorts dient u het verzoek van bezwaarde 003 ex artikel 7:15, tweede lid, van de Awb, om vergoeding van de kosten die zij redelijkerwijs heeft moeten maken in verband met de behandeling van het bezwaar toe te wijzen (2 punten à € 501,-- = € 1.002,-- Besluit proceskosten bestuursrecht)

8. Advies

De commissie adviseert u om als volgt te besluiten:

- I het bestreden besluit van 26 april 2018 tot verlening van een omgevingsvergunning voor het plaatsen van een geldautomaat in de voorgevel van het gebouw Nieuwe Hoogstraat 13M met behoud van de winkelfunctie in heroverweging te herroepen;
- II het verzoek ex artikel 7:15, tweede lid, van de Awb, om vergoeding van de kosten die bezwaarde 003 redelijkerwijs heeft moeten maken in verband met de behandeling van het bezwaar toe te wijzen voor een bedrag van € 1002,--.

De bezwaarschriftencommissie,


voorzitter


secretaris